

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківська державна зооветеринарна академія
Кафедра прикладної біології, водних біоресурсів і
мисливського господарства ім. професора О.С.
Тертишного

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

INTRODUCTION TO SPECIALTY

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ДЛЯ СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 205
– Лісове господарство**

**Укладач:
Гноєвий І.В.**

Харків, 2020

УДК 639.3 (073)

ББК 47.2 я 73

Вступ до спеціальності. Робоча програма для студентів I курсу із напрямку 205 «Лісове господарство». Гноєвий І.В., Ю.М. Бородін // Харківська державна зооветеринарна академія. Кафедра прикладної біології, водних біоресурсів і мисливського господарства ім. проф. О.С. Тертишного. – РВВ ХДЗВА, 2020.

Рецензент: Хруцький С.С., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри прикладної екології ім. О.А. Колесова

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри прикладної біології, водних біоресурсів та мисливського господарства ім. О.С. Тертишного від «01» липня 2020 р. Протокол № 11

Відповідальний за випуск
завідувач кафедри прикладної біології, водних біоресурсів та мисливського господарства ім. О.С. Тертишного Гноєвий І.В.

©Харківська державна зооветеринарна академія
Підписано до друку 05.07.2020 року. Формат 60x90^{1/16}
Ум. друк. арк. - 0,7.
Оригінал-макет підготував І.В. Гноєвий

Видавництво РВВ ХДЗВА, 2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри прикладної біології,
водних біоресурсів і мисливського
господарства ім. проф. О.С.Тертишного
Гноєвий І.В.

« 1 » березня 2020 р.

Структурний план навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»

Напрямок 205 – Лісове господарство.

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр.

Дисципліна за навчальним планом – нормативна. Курс I.

Види занять та форми контролю	Обсяг дисципліни за навчальним планом		У т.ч. по семестрам	
	кредит	годин	Денне навчання	
			I	II
Всього годин по плану	5	150	150	
У т.ч. аудиторних	2,6	82	82	
самостійних	2,4	68	68	
Із аудиторних : лекцій	1,4	42	42	
семінарських	1,2	40	40	
Модуль	I	1	30	
	II	1	30	
	III	1	30	
	IV	1	30	
	V	1	30	
Навчальна практика		1,0		30
Залік			*	

Відповідальний за курс навчальної дисципліни професор Гноєвий І.В.

Закріплений викладач кандидат с-г наук, старший викладач Бородін Ю.М.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ: Вступ до спеціальності є комплексною навчальною дисципліною. Слугує введенням до подальшого вивчення сучасного стану лісової промисловості, лісового фонду України, використання лісових ресурсів, взаємозалежності між лісовим ресурсним потенціалом та лісовою промисловістю. У ході вивчення дисципліни відбувається перше знайомство студентів з мисливськими ресурсами держави.

Мета курсу – зорієнтувати студентів про предмети (нормативні, варіативні, за вибором ВНЗ, за вибором студента), які вони будуть вивчати на протязі усього періоду навчання.

Попередні умови для вивчення курсу. Базовими для засвоєння даної дисципліни є «Біологія» та «Ботаніка».

Знання „Вступу до спеціальності” сприяють опануванню таких дисциплін, як «Лісівництво», «Лісові культури», «Лісова ентомологія», «Облік тварин», «Допоміжні галузі мисливського господарства».

У результаті вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» студенти будуть вміти використовувати знання й навички біологічних і лісівничих дисциплін та досліджень для освоєння теоретичних основ біології і екології лісу; аналізувати стан лісостанів, особливостей їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів; проводити геодезичні вимірювання, вирішувати поставлені завдання на основі підбору і вивчення літературних та нормативних джерел, передового виробничого досвіду.

Навчальним планом на вивчення дисципліни відведено 150 год., у тім числі 82 год. аудиторних (лекційних і семінарських) і 68 самостійних занять. Студенти проходять 30 годин навчальної практики. Підсумковою формою контролю є залік.

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються при вивченні даної дисципліни

Компетентності:

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища

ФК2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.

ФК14. Здатність застосовувати професійно-профільні знання та практичні навички з біології, фізіології, хімії, генетики, біометрії, біотехнології, екології, охорони праці і філософії для розведення, догляду, утримання мисливських собак, диких тварин для штучного розведення.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

ПРН6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ з.п.	Тема та план лекцій	Кількість годин	Рекомендована література
Модуль I. Поняття про лісове господарство			
1	<p style="text-align: center;">Введення в предмет “Вступ до спеціальності”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про лісове господарство. 2. Предмет і методологія лісівництва 3. Коротка історія лісового господарства 	2	1, 2, 3
2	<p>Предмети, що вивчаються за спеціальністю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативні 2. Варіативні 3. Дисципліни за вибором ВНЗ 4. Дисципліни за вибором студента 	2	Конспект лекцій
Модуль II. Ліс і середовище			
3	<p style="text-align: center;">Ліс як природна система</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття про ліс 2. Морфологія лісу. 3. Ліс і фауна. 	2	1, 2, 3
4	<p>Ліс і середовище</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Єдність організмів і середовища. 2. Повітря лісу. 3. Антропогенний вплив на ліс 	2	1, 2, 3
5	<p>Ліс і радіація</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характер радіації 2. Світло 3. Тепло 	2	1 –12
6	<p>Ліс і повітря</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові лісового повітря 2. Ліс і електричне поле 3. Забруднення лісів 	2	
7	<p>Ліс і вітер</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив вітру на ліс 2. Бурелом 3. Вплив лісу на вітер 	2	
8	<p>Ліс і ґрунт</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ґрунт і кореневі системи 2. Мінеральні речовини 3. Симбіотичне живлення 	2	
Модуль III. Об’єкти Лісового господарства			
9	<p>Народногосподарське завдання лісівництва.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні поняття 2. Види користування лісом 3. Рубка лісу 	2	1 –12

10	Професійні профілі спеціальності «Лісове господарство» 1. Головний інженер з лісовпорядкування. 2. Завідувач господарства (лісового, лісомисливського, мисливського). 3. Майстер лісу. 4. майстер станції пожежної (природоохоронної, лісової)	2	
11	Професійні профілі спеціальності «Лісове господарство» 1. Начальник ділянки (мисливської). 2. Начальник лісорозсадника. 3. Начальник партії лісовпорядної. 4. Начальник станції пожежної (природоохоронної, лісової). 5. Помічник лісничого. 6. Начальник біржі (лісової, пиломатеріалів).	2	
12	Професійні профілі спеціальності «Лісове господарство» 1. Інженер з лісових культур. 2. Інженер з лісозаготівель. 3. Інженер з лісокористування. 4. Інженер з лісосировинних ресурсів. 5. Інженер з охорони та захисту лісу. 6. Інженер лісового господарства. 7. Інженер-лісопатолог	2	
13	Професійні профілі спеціальності Мисливствознавець. 1. Технік лісового господарства. 2. Технік мисливського господарства 3. Технік-лісопатолог	2	
Модуль IV. Основи геодезії			
14	Загальні відомості з геодезії 1. Загальні відомості з геодезії 2. Графічні моделі земної поверхні	2	1 -12
15	Геодезичні вимірювання 1. Вимірювання довжин ліній на місцевості 2. Вимірювання перевищень 3. Вимірювання кутів на місцевості	2	
16	Геодезичні роботи у лісомисливських господарствах 1. Опорні геодезичні мережі 2. Топографічне знімання 3. Геодезичне забезпечення	2	

Модуль V. Охорона лісу			
17	Ліс і інтродукція 1. Акліматизація лісу 2. Інтродукція лісу	2	1 -12
18	Охорона лісу 1. Лісові пожежі 2. Захист лісу від хвороб і шкідників	2	1-12
19	Соціальні функції лісу 1. Ліс і науково-технічний прогрес 2. Лісові ресурси 3. Наслідки скорочення площ лісів	2	1-12
20	Проблеми сучасного лісознавства 1. Завдання лісознавства 2. Раціональне використання лісових ресурсів	2	2, 3, 11, 12
21	Місце і роль спеціаліста в області лісового господарства в умовах сучасного виробництва 1. Сучасний стан розвитку лісових ресурсів. 2. Лісовий фонд України. 3. Використання лісових ресурсів	2	2, 3, 11, 12
Всього годин		42	

Теми лабораторних і семінарських занять

Розділ дисципліни	завдання для семінарських занять	годин	Форма звітності та контролю
I. Поняття про лісове господарство	Коротка історія лісового господарства	2	Доповідь, дискусія, Реферат
	Дисципліни спеціальності „Лісове господарство”	2	Доповідь, дискусія
Всього за модулем I, год.		4	
II. Ліс і середовище	Ліс і фауна	2	Доповідь, дискусія, Реферат
	Антропогенний вплив на ліс	2	Доповідь, дискусія, Реферат
	Ліс і тепло	2	Доповідь, дискусія, Реферат
	Забруднення лісів.	2	Доповідь, дискусія, Реферат
	Лісні буреломи	2	Доповідь, дискусія, Реферат

	Грунт і кореневі системи дерев	2	Доповідь, дискусія, Реферат
	Сума опадів і ліс	2	Доповідь, дискусія, Реферат
Всього за модулем II, год.		12	
III. Об'єкти Лісового господарства	Рубка лісу	2	Доповідь, дискусія
	Інженерні роботи у лісі. Практична робота на території лісонасаджень ХДЗВА	8	Звіт
Всього за модулем III, год.		10	
IV. Основи геодезії	Розв'язання задач на топографічному плані	2	Виконання індивідуальних завдань
	Геодезичне вимірювання довжин ліній на місцевості	2	Практична робота на місцевості
	Геодезичне вимірювання кутів на місцевості	2	Практична робота на місцевості
Всього за модулем IV, год.		6	
V. Охорона лісу	Захист лісу від пожеж. Практична робота на території лісонасаджень ХДЗВА	8	Звіт
Всього за модулем V, год.		8	
Разом, годин		40	

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва модулів	Контрольні питання та завдання для самостійного вивчення	К-сть год.	Форма звітності та контролю
1. Поняття про лісове господарство	Видатні вчені галузі	12	Звітування з представленням рефератів
	Основні розробки галузі	10	Тестовий контроль
2. Ліс і середовище	Взаємозв'язок лісу і середовища	4	Звіт виконання індивідуального завдання
3. Об'єкти Лісового господарства	Рубка і штучне відновлення лісу.	10	Звітування з представленням рефератів
4. Основи геодезії	Засоби геодезії	6	Звітування з представленням рефератів
	Виконання індивідуальних завдань на території лісо-	12	Звіт виконання індивідуальних

	паркового господарства ХДЗВА		завдань
5. Охорона лісу	Проблеми охорони лісопромислового комплексу	12	Звіт виконання індивідуальних завдань
Разом, годин		68	

Перелік методичного забезпечення для проведення лабораторних (практичних, семінарських) занять

Шифр	Назва методичної роботи
	Вступ до фаху. Програма і методичні вказівки. // І.М.Шерман, С.В.Кутіщев. – Херсон: РВВ ХДАУ, 2004. – 16 с.

Перелік технічного забезпечення для проведення лабораторних (практичних, семінарських) занять

Шифр	Назва технічних (прилади, інструменти, реактиви) засобів навчання
	Проектор, мультимедійний проектор, презентації, фото – і відеоматеріали

Контрольні заходи

Основні положення:

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисциплін, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) рекомендуються графіком навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінювання модулю та підсумковий бал поточної успішності з дисципліни, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою **ECTS** відповідно до таблиці 1.

1.Шкала оцінювання

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 -100	відмінно	Відмінно - відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 - 89	добре	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 - 81		Добре - в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 - 73	задовільно	Задовільно - непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
60 - 63		Достатньо - відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35- 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки за модуль: результат поточного контролю (усереднено за оцінюванням завдань, проектів, тренінгів, відповідей) - максимум 20 балів (табл. 3), результат модульного тестового контролю - максимум 50 балів (роз'яснення в табл. 5), та результат засвоєння блоку самостійної роботи - максимум 30 балів (табл. 3,4,5).

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у

кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно скласти зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право скласти пропущений модуль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів підсумкового тестування та поточного контролів (усереднені бали за модулі). Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100 (див. табл. 1).

Диференційований залік передбачає наявність підсумкового тестування. При наявності дозволу на автоматичне зарахування заліку, студент, який своєчасно складав усі модульні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою "відмінно", може отримати залік автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за модулі.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для заліку і диференційованого заліку - останній день залікового тижня. Для екзамену - не пізніше, ніж на наступний робочий день після його завершення.

Засоби діагностики успішності навчання використовують для підсумкової експертизи знань і базуються на технології стандартизованого тестового контролю.

2. Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі: відповіді на тестові питання	від 30 до 50
усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях	до 20

результат засвоєння блоку самостійної роботи

до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 12 до 20 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3)

3. Шкала оцінювання усної відповіді

20-бальна шкала	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
20	5+	Відмінно - відмінна відповідь, виконання роботи без помилок чи зауважень, прояв креативного мислення.	A
19	5	Відмінно - відмінна відповідь, виконання роботи з однією неprinциповою помилкою	A
18	5 -	Відмінно - відмінна відповідь, виконання роботи з незначною кількістю помилок	A
17	4+	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками при розумінні суті питання	B
16	4	Добре - в загальному правильна відповідь, робота з кількома помилками	C
15	4 -	Добре - в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
14	3+	Задовільно - непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
13	3	Достатньо - непогано, але наявна велика кількість суттєвих недоліків	D
12	3 -	Достатньо - відповідь, робота задовольняє лише найменші критерії	E

4. Шкала оцінювання відповідності змісту матеріалу самостійної роботи

Шкала, бали	Визначення
10	Повна відповідність змісту і достатній обсяг
8	Достатня відповідність змісту і достатній обсяг
6	Мінімально задовільна відповідність змісту і обсягу

5. Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Поточне оцінювання	Оцінювання тестів	Оцінювання самостійної роботи	
визначається викладачем	чітко регламентується	визначається викладачем	
до 20 балів	до 50 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Шкала оцінювання відповіді	50 тестів: 1 прав. відповідь - 1 бал 25 тестів: 1 прав. відпов. - 2 бали	Відповідність матеріалу (див. табл. 4)	Захист - шкала оцінювання усної відповіді
<i>ПРИКЛАД</i>			
12	44	8	14

Приклад»: 12+44 +8+14=78 балів. Добре «С».

Методичне забезпечення

Методичне забезпечення для повного надання і засвоєння студентами знань з дисципліни «Вступ до спеціальності» здійснюється завдяки розробленому навчально-методичному комплексу, його робочої програми, конспекту лекцій з дисципліни, методичним рекомендаціям щодо виконання завдань на лабораторних заняттях, основної та допоміжної літератури, а також періодичних професійних видань.

Рекомендована література

Основні джерела

1. Шаблій О. «Економічна географія» // Львів. Світ. 1994.
2. Свириденко В. Є., Бабіч О. Г., Киричок Л. С. Лісівництво. Підручник. – К.: Арістей, 2008. 543 с.
3. Свириденко В. Є. Лісівництво. Підручник. – К.: Арістей, 2007. 391 с.
4. Маценко Г. Все про ліс. Які вони дерева України. // Магістраль. – 1997. - №42 – 43., спец. випуск.
5. Шаульський Д.В. Основи геодезії. Харків. Видавництво ХНАМГ. 2012. 255 с.
6. Руцак М. Ліси України: управління, експлуатація, відтворення. // Економіка України. 1995р. №6.
7. Медведєв Ю. Дяченко Я. Проблеми розвитку лісопромислового комплексу: пріорітети, структура, ефективність. // Економіка України 1999. №1.
8. Голуб О. Реструктуризувати лісовий фонд України. // Економіка України 1998. №11.

Додаткові джерела

9. Бобко А. За деревиною лісу не бачать. // Віче 1999. - № 2.
10. Я. Дяченко. «Організація управління лісовим комплексом» // Економіка України 1996 № 7.
11. О. Голуб. «Про ліс та його вартість». // Віче 1997. - № 9.
12. Статистичний щорічник України. 1996 рік. Міністерство статистики України.
13. Генсірук І. Історія лісництва в Україні // Львів. Світ. 1990.
14. Навчальний атлас України. // Київ, НВП «Картографія», 1997.

Інформаційні ресурси

У процесі вивчення дисципліни Бакалаври користуються інформаційними ресурсами бібліотеки ХДЗВА Харків Україна, та бібліотекою імені В. Г. Короленка в місті Харків, Україна.